

בס"ד, יום ראשון ז' אייר תשע"ב

שם:

זמן:

מבחן שבועי מסכת נדה לח – מה (163)

א. 1) האם קושי (לכל חד כמאי דאית ליה) מטהר בכל הימים שקודם הלידה (גמ' רש"י ותוס'), ומדוע? 2) היכי משכחת לה מאה וחמישים יום רצופין של ראייה שאינה מטמאה משום זיבה? 3) כמה ימי קישוי משכחת לה אליבא דרבי יהודה, ומדוע? ומהיכן הוכיחה הגמ' דכן היא דעת רבי יהודה (גמ' ותוס')?

ב. 1) באיזה ימים חסידים הראשונים לא היו משמשין מיטותיהן, ומדוע? ומהיכן סיעו אותן חסידים לשיטתן? 2) כמה ימי קושי משכחת לה אליבא דרבי שמעון ורבי יוסי, ומה טעמם? 3) מה הוא האופן של "המקשה בתוך שמונים", ומה דינו של זה הדם בימי נדה ובימי זיבה, ומדוע (גמ' רש"י ותוס')?

ג. 1) מאי נפקא מינה בהא דכל אחד עשר יום האשה עומדת בחזקת טהרה? והאם כולי עלמא מודו להאי נפקא מינות, ומדוע (תוס')? ואימתי אין לה חזקת טהרה? 2) היולדת שראתה דם מחמת פתיחת הקבר, האם יש לה לחשוש מעת לעת, ומדוע (גמ' ותוס')? וכיצד דינה בי"א יום שבין נדה לנדה? והאם יש להוכיח מדינה לענין בדיקה שחרית וערבית, ומדוע (תוס')? 3) באר את ספק הגמ' "מקבע לא קבע מיחוש מהו דניחוש לה" (רש"י ותוס')! ומה פשטו על ספק זה?

ד. 1) כיצד הקים שמואל לההיא מתניתין דהיתה למודה לראות בט"ו ושינתה ליום כ', ומדוע? וכיצד פירשו רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע לדינא דמתניתין דהתם דחוששת אף ליום ט"ו ואף ליום כ'? ומדוע פירשו הכי? 2) מה הוכיח רב פפא מדברי רבי יוחנן דאמר דאשה קובעת לה וסת בימי נדות? וכיצד הוכיח לה (רש"י ותוס'?) 3) כיצד ביאר רב הונא בריה דרבי יהושע לדברי רבי יוחנן דאשה קובעת לה וסת בימי נדה? ומדוע העמיד דווקא באופן זה (תוס'?)

ה. 1) האם יש ימי טומאה וטהרה ליוצא דופן ולטומטום ואנדרוגינוס, ומנלן? ובאר במאי תליא הנירוץ! 2) האם היולדת יכולה להביא קרבן אחד על ולדות הרבה (פרט), ומנלן? 3) מה דין יוצא דופן לענין קדשים, ומדוע (גמ' ותוס'?) ומה דינו לענין בכורה, ומדוע (תוס'?)

ו. 1) קרבן שלן דמו או שנשפך (פרט) או שיצא, ועבר והעלה על גבי המזבח, האם ירד, ומדוע (גמ' ותוס'?) וכיצד הדין אם לנו האימורין או יצא הבשר, ומדוע (גמ' ותוס'?) 2) השוחט בלילה, או במחשבת חוץ למקומו, או דשחט קדשים בדרום, מה דינן לענין אם עלו, ומדוע (גמ' ותוס'?) 3) הניתנן למעלה שעשאן למטה, מה דינן לענין אם עלו לא ירדו, ומדוע (גמ' ותוס'?)

ז. 1) בהמת קדשים שנרבעה, או דנרבעה בעודה חולין והקדישה, מה דינן לענין אם העלן על גבי המזבח, ומנלן? 2) מה הוא ה"יוצא דופן" שהזכר לענין אם עלה על גבי המזבח? ומה ההכרח לבאר הכי? והאם יש להוכיח מינה אי וולדות קדשים מהוויתן הם קדושים או ממעי אמן הם קדושים, ומדוע (גמ' רש"י ותוס'?) 3) מה חשוב "פסולו בקודש", ומנין (רש"י ותוס'?) 4) המקשה שלשה ימים וילדה ולד דרך דופן, מה דינה, ומדוע?

ח. 1) מה דין דם שיצא מן המקור אבל לא דרך ערותה, ומדוע? וכיצד התבארה בגמ' פלוגתת רבי שמעון ורבנן גבי "דם היוצא משם" בגוונא דילדה דרך דופן (גמ' רש"י ותוס')? 2) מה דינה של אשה שנפל חתיכת בשר מרחמה, ומה דינה כשנמצא דם לבן צלול במקורה, ומדוע? 3) מה חשיב "בית החיצון", ומה דין דם זיבה או נדה הנמצא שם ואכתי לא יצא לחוץ, ומדוע? והאם הפרוזדור נמי נחשב כבית החיצון (תוס' לקמז)? 4) הפולטת שכבת זרע, באיזה גוונא טמאה (פרט), ומדוע (גמ' ותוס')? ואימתי איכא נפקא מינה בדין זה דפולטת, ומדוע?

ט. 1) באיזה אופן אמרה תורה על משמשת "ורחצו במים וטמאו עד הערב", ומדוע דווקא באופן זה? 2) מה יסוד טומאתה של הפולטת שכבת זרע, ולמאי נפקא מינה? וכיצד סברו להוכיח מסיני (גמ' ותוס'), והאם הוא מוכח, ומדוע? וכיצד הסיקו בדינה, ומדוע? 3) נדה או יולדת שנעקר ממנה דם לבית החיצון קרם שטבלה, מה דינו של הרם, ומה דינה של האשה (פרט; גמ' ותוס'), ומדוע?

י. 1) למאי נפקא מינה הא ד"יולדת מטמאה בפנים כבחויץ"? 2) עובר מת שהוציא ידו או ראשו לפרוזדור או חוץ לפרוזדור, האם מטמא הוא בטומאת מת, ומדוע (גמ' ותוס')? 3) התוחבת לעצמה כזית נבלה או כזית שרץ לאותו מקום, מה דינה, ומדוע? וכיצד הדין היכא דחברתה תחבה לה, ומדוע? 4) תחב לו חבריו כזית נבלת בהמה לתוך בית בליעתו, מה דין טומאתו (פרט; גמ' ותוס'), ומדוע? והאם יש לטמאו כדין אוכל נבלת עוף טהור, ומדוע?

יא. 1) מה דין מגע בית הסתרים, ומנלן (רש"י ותוס')? ומה דין היסט על ידי קנה המונח לזב או לטהור בבית סתריו, ומדוע? 2) מאימתי נטמא זב ובעל קרי בזובו ובקריו, ומנלן? ומה יעשה האוכל בתרומה והרגיש שנזדעזעו איבריו (פרט), ומדוע? 3) האם בכל אופן שיצאה מגופו שכבת זרע איכא בה טומאה (פרט), ומדוע? 4) זב או זבה שנעקרו מהן מי רגלים קודם טבילתן אבל לא יצאו חוץ לגופן עד לאחר הטבילה, מה דינן, ומדוע (גמ' ותוס')? וכיצד הדין במי רגלים דגוי שנעקרו קודם טבילתו לגירות, ומדוע?

יב. 1) האם יש שיעור לזוב כדי לעשותו לזוב, ומדוע? 2) מה דינו של זב בעל שתי ראיות או שלש ראיות, ומהיכן ילפינן לה? 3) מה דינו של הנוגע בשכבת זרע, ומהיכן ילפינן לה, ומדוע דווקא מהתם (גמ' ותוס')? והאם אפשר ללמוד את דינו מדין בגד שיש עליו שכבת זרע, ומדוע (תוס')? ואי נימא דאיכא ביה משום נוגע, האם יש לה שיעור, ומדוע? 4) מאיזה גיל איכא טומאת נגעים וטומאת מת וטומאת זיבה, ומנין (באר היטב)? ומה הוי אמינא בלא האי ילפותא (גמ' ותוס')?

יג. 1) מאיזה גיל זכר זוקק ליבום ופוסטר מן היבום, ומנין? ומה הוי אמינא בלאו האי ילפותא (תוס')? 2) בת כהן הנשואה לישראל ומת הישראל ויש לה ממנה ולד בן יום אחד או עובר, האם אוכלת בתרומה, ומדוע? והאם אפשר ללמוד עובר וכן יום אחד מהדרדי, ומדוע? 3) כהן שמת והניח עובר או ולד מן הגרושה, האם עברו יכול לאכול בתרומה, ומדוע? וכיצד הדין היכא דיש לו עוד בנים מן הכשרה, או יורשין אחרים מלבד אותו עובר הבן גרושה, ומדוע? (גמ' ותוס')

יד. 1) מה הוא האופן עליו קאמרה מתניתין "בן יום אחד נוחל ומנחיל"? ומאי טעמא בהאי דינא? והאם אפשר להוכיח מינה אי יש זכיה לעובר, ומדוע (תוס')? 2) האם נוהגים מנהגי אבלות על תינוק שמת (פרט), ומדוע (גמ' ותוס')? והאם יש נפקא מינה כיצד מת, ומדוע (תוס')? 3) מאיזה גיל קטנה מתקדשת בביאה (פרט)? 4) מה דין טומאתו של הבועל קטנה נדה?

טו. 1) הבועל קטנה בתוך ג' ומצא דם, מה דינה של הקטנה, ומדוע? וכיצד הדין אם חזר ובעלה לאחר ג' וגם מצא בה דם, ומדוע (גמ' ותוס')? 2) הבועל קטנה בתוך ג' ומצא בה דם, וחזר ובעלה לאחר ג' ולא מצא בה דם, האם מותרת עליו או אסורה עליו, ומדוע (גמ' ותוס')? 3) מאיזה גיל אשה ראויה להתעבר (גמ' ותוס'), ואם בכל הנשים נאמר האי מילתא, ומדוע? 4) בת כהן קטנה שנבעלה לפסול לה, מה דינה, ומדוע?

טז. 1) קטן בן ט' שנים שבא על יבמתו, האם קנאה, ומדוע? ולמאי נפקא מינה? ואי נימא דקנאה, כיצד יוצאת הימנו (פרט), ומדוע? 2) קטן או קטנה שנדרו או שהקדשו, האם יש בהן ממש (פרט)? ומאימתי חשוי גדולים לענין שנדרן וודאי נדר? וכיצד הדין היכא דהגיעו לגיל גדלות אבל אכתי אינן יודעין לשם מי נודרין ומקדישים, ומדוע? 3) לענין מה דנו "תוך הזמן כלפני הזמן או כלאחר הזמן", וכיצד הכריעו בו, ומה סימן נתנו בדבר? והאם אפשר להוכיח את דינו ממתניתין, ומדוע?

בהצלחה!

תשובות למבחן נדה לח מה

א. (1) ללישנא קמא דסוגיין, לפירוש רש"י, לדעת לוי לא משכחת לה אלא בימי זיבה, והיינו ב"א יום שראויה להיות בהן זבה. ולדעת רב אף בימים שסופרת בהן. ורב אדא בר אהבה הוסיף דאף בימים שיכולה לספור בהן, והיינו אף לאחר הז' ימים הסמוכים ל"א, דהרי אם תסתור תספור אף בהן. ולדידה לא משכחת לה שלא יפטור אותה הקישוי, אלא בגוונא שהתחיל קישויה בימי נדותה. ולפירוש הר"ח, ללוי לא משכחת לה אלא רק בימים הראויים להיות זבה גדולה, והיינו דווקא עד היום התשיעי, דהרי להיות זבה גדולה צריכה שלש ראיות. ולדעת רב אף בימים הראויים לספירה, והיינו תשיעי ואחר עשר ועוד חמשה ימים. ולדעת רב אדא, אף הימים הראויים לספירה והיינו אף שני הימים האחרונים מן השבעה שלאחר הי"א. וללישנא בתרא דסוגיין, לפירוש רש"י, דעת לוי דרך אם ראתה שלש ראיות בקושי דראויה להיות בהן זבה גדולה איכא מיעוטא מזוב, משום דהתרה של ימי קושי נאמר בקרא דזבה גדולה. ולדעת רב היינו אפילו בימים הראויים להיות זבה קטנה, משום דבהאי קרא איכא ריבויא אף לזבה קטנה. ולפירוש ר"ח, לוי אתי לאפוקי ראשון ושני של הי"א דבהן אכתי אינה יכולה להיות זבה גדולה.

(2) משכחת לה בראתה שנים בסוף ימי זיבה, ועוד שבעה ימי נדה, ועוד שנים של ימי זיבה, ולאחריהם קשתה חמישים יום, ונהיינו בחולה אליבא דרבי מאיר דנותנים לה חמישים יום], וילדה אחריהם נקבה, דיש לה שמונים ימים שאינה זבה, וביום השמונים ואחד ראתה שבעה של נדה, ועוד שנים מימי זיבה.

(3) אליבא דרבי יהודה משכחת לה שיהיה חודש ויום, והיינו היכא דראתה ראייה אחת בסוף השמיני, ועוד שנים בחודש התשיעי וילדה בו, משום דלדידה שיפורה חודש התשיעי גרם ויולדת בתשעה יולדת למוקטעין, ובחודש זה כל קושיה הוא מחמת הלידה, ושדינן את הראיה האחת בתר שני הראיות של התשיעי. אבל אם ראתה שני ראיות בשמיני ועוד אחת בתשיעי, אין לה כלל ימי קושי. וכתבו התוס' דמלישנא דרבי יהודה "דיה חדשה" ולא קתני "חודש אחרון", משמע דתליא בתשיעי של לבנה. אי נמי, הוכיחו לה מדקתני בברייתא "שנים בתחילת תשיעי וכו'" ואפילו ילדה בסוף תשיעי, ומשמע דהוא הדין באמצע תשיעי, ומנין לה דראתה בתחילת תשיעי אם לא דאזלינן בתר חדשי לבנה.

ב. (1) לא היו משמשים לא במוצאי שבת ולא בליל שני ולא בליל שלישי, משום דסברו דיולדת לתשעה אינה יולדת למוקטעין, אלא לאחר מאתיים שבעים ואחד ימים, דזהו הגמטריא של "הריון", אלא דפעמים יכול להיות מאתיים שבעים ושנים ופעמים מאתיים שבעים ושלושה, משום דהזרע יכול להקלט עד שלשה ימים. ואלו החסידים הקפידו שלא תלדנה נשותיהן בשבת ויבואו לידי חילול שבת, ועל כן לא שימשו בימים אלו כדי שלא יפול זמן לידתן בשבת.

(2) לדידהו ימי הקושי הם רק שבועיים, דהא דין הקישוי נלמד מן הקרא "וטמאה שבועיים כנדתה" ומשמע דזובה טהורה, והיינו שבועיים כלישנא דקרא.

(3) כתב רש"י או דהתעברה בולד נוסף לאחר לידתה. או דשהה הולד השני במעיה וכיהודה וחזקיה בני רבי חייא. ודעת רבי אליעזר דאין לה ימי קושי, משום דכתיב "דמיה" למעט דמיה שמחמת ולד אחר. ודעת רבנן דאיכא קל וחומר דאם קודם הלידה קושי מטהר, כל שכן לאחר הלידה דאף שופי טהור דקושי יטהר. וביארו התוס' דמשום האי קל וחומר נימא דהקרא דמיה למילתא אחריתי אתי. ורבי אליעזר דחה דאיכא דיו לומר דיטהר רק ימי זיבה ולא נדה, ומסקינן דכיון דכתיב "תשב" ילפינן דישביה אחת לכולן. ולרבנן משום הכי אמרינן דאף ימי נדה אין לה. ולרבי אליעזר אמרינן דמשום הכי אף ימי זיבה דעליהו איכא קל וחומר לית לה. והתוס' הביאו בשם רבינו מנחם, דאף רבי אליעזר סבירא ליה דאין לה אלא ימי זיבה, ודווקא ימי נדה אית לה.

ג. (1) לדעת רב יהודה נפקא מינה לענין דאף דכל הנשים צריכות בדיקה שחרית וערבית, היא אינה צריכה בדיקה. ולדעת רב חסדא, נפקא מינה הוא לדעת רבי מאיר דאמר דאשה שאין לה וסת אסור לה לשמש, דכל עוד שלא גירשה מותר לה לשמש בימי הזיבה, דבהן מוחזקות שלא תראה דם. ולדעת רב הונא בר חייא, מתניתין אתיא כשמואל דאין קובעת לה וסת בימי זיבה, ועלה אמרינן דבכל הי"א יום היא בחזקת טהרה. אמנם דעת רבי יוחנן וריש לקיש לקמן ע"ב, דאף בימי זיבה קבעה לה וסת, וכדעירו התוס'. ומבואר בספיא דמתניתין, דכל שראתה באלו הימים, הרי היא בחזקת טומאה ואינה בחזקת טהרה [ונפקא מינה לכאורה לענין בדיקה. ועיין מהר"ם].

(2) מבואר בסוגיין דצריכה לחשוש מעת לעת. וכתבו התוס' דאף דמעוברת אינה חוששת, דם הבא מחמת לידה שאני. אי נמי, איירי דלא עברו עליה שלש עונות. אי נמי דכבר ראתה ראייה אחת דעתה בראיה שניה יש לה לחשוש, וקמשמע לן מתניתין דלידה לא חשיב ראית אונס, ושפיר יש לה לחשוש מעת לעת. ובי"א יום נמי חוששת מעת לעת. ואף דאמרינן דלא בעיא בדיקה, מכל מקום אינו ראייה דלא חוששת, דאף דאשכחן בנשים דדיין שעתן דאפילו הכי טעונות בדיקה, היינו משום דלא תשתכח תורת בדיקה ועוד טעמים. (3) רש"י פירש דהספק הוא האם אף דאמרינן דאינה קובעת וסת בימי זיבה, דלמא לכל הפחות חוששת לו בראיה אחת. והתוס' ביארו, דאף דאמרינן דאין וסת נקבע בימי זיבה, מכל מקום יש להסתפק בוסת שנקבע בימי נדה ועתה נפל בימי זיבה, האם חוששת לו. ודעת רב פפא דיש לחוש לו. אמנם רב הונא בריה דרב יהושע דחה לראיתו.

ד. (1) שמואל העמיד דהאי ט"ו היינו ט"ו לטבילתה ולא לראיתיה דלראיתיה הוא כ"ב, דאי נימא דהוא מן הראיה, הרי על כרחך דבהן ט"ו יש ימים שהם בתוך ימי זיבותה, דהרי עד י"ח יום מן הראיה עומדת בימי זיבותה, ואין אשה קובעת וסת בימי זיבתה. ואמר רב פפא דמה דמבואר התם דחוששת לט"ו דהיינו כ"ב ולכ" דהיינו ט"ו, היינו כ"ב מיום שהייתה ראויה לראות בו, דאכתי עומד הוא בתוך ימי הזיבה, דהרי ימי הנדה והזיבה וודאי דמתחילים רק משעה שראתה. והוכיח מהכא דיש לחשוש אף בימי זיבה. ודעת רב הונא בריה דרב יהושע, דוודאי דמונים כ"ב רק מראיה השניה ולא מיום שהייתה ראויה לראות בו, דהכי הוא טבע העולם דכשחזור לסדרו חוזר מאותו הפעם דחוזר ולא למה דהיה ראוי להיות קודם השינוי.

(2) לדעת רש"י רב פפא סבר דדברי רבי יוחנן איירי היכא דראתה פעמיים בראש חודש ובה' לחודש, ובפעם השלישית ראתה רק בה' בחודש, ומדקרי לה בימי נדותה, משמע דדיינינן לה כאילו מראש חודש היא בימי נדה כפי דהיתה ראויה לראות. והתוס' כתבו בפירוש השני, דאיירי דכבר שלשה פעמים ראתה בראש חודש ובה', ועתה בחודש הרביעי ראתה רק בה', דכיון דכבר קבעה לה וסת בה' בחודש לאחר שראתה בראש חודש, הרי אף בפעם הרביעית אמרינן דאף דראתה רק בה' בחודש, מכל מקום חשיב כאילו ראתה אף בראש חודש ושפיר הוי ראית וסתה.

(3) רב הונא בריה דרב יהושע ביאר דאיירי בראתה פעמיים בראש חודש, ופעם שלישית בכ"ה לחודש, דאמרינן דבאמת יום וסתה הוא ראש חודש, אלא דדמים יתירים היו בה ויצאו קודם, ושפיר קאמר רבי יוחנן דקבעה לה בימי נדה. וכתבו התוס' בפירוש הראשון דרב הונא לא העמיד בגוונא דבאמת ראתה ג' פעמים בראש חודש ובה' בחודש, דעתה ליכא ראייה דאזלינן בתר הימים דהיתה ראויה

לראות, משום דתקשי מאי דמקשינן לעיל (יא). ממתניתין דמבואר דנדה אינה צריכה בדיקה, ומוקמינן דרבי יוחנן איירי ממעיין סתום, ואי ראתה אף בפעם השלישית קודם בראש חודש, הרי הוא ממעיין פתוח. אי נמי, בהא נמי איירי רב פפא, וכדהתבאר לעיל, ומשום הכי לא מצי רב הונא בריה דרבי יהושע לאוקמי הכי.

ה. (1) לדעת רבנן אין ליוצא דופן ימי טומאה וטהרה, משום דכתיב "אשה כי תזריע וילדה זכר", דרן אם יוצא במקום שמזרעת חשיב ולד. ולדעת רבי שמעון אף יוצא דופן חשיב ולד ויש לו טומאת לידה וימי טהרה, וילוף לה מדכתיב "תלד" לרבות יוצא דופן, ומאי דכתיב "כי תזריע" היינו לומר דאפילו נולד מחוי כעין זרע, אמו טמאה לידה. וכתב רש"י דלרבנן לא משכחת לה כהאי גוונא, והתוס' כתבו דשפיר משכחת לה ותרתי ילפינן מינה. ולענין טומטום ואגדרוגינוס, כולי עלמא מודו דיש להו ימי טומאה וטהרה, ולרבנן ילפינן לה מדכתיב "תלד". ורבי שמעון דילוף מינה יוצא דופן, סבר דמרבין לה מדכתיב "לבן או לבת", ורבנן דרשו מינה דמביאים קרבן אחד על כל לידה, ואף דיש לדרוש לה מדכתיב "זאת תורת היולדת", מכל מקום בעינן קרא אף לחד עיבורא כחוקיה ויהודה בני רב חייא. (2) תוך ימי מלאות סגי בקרבן אחד, והיינו דכתיב "תורת", אבל לאחר מלאות צריכה קרבן על כל לידה ולידה, ולרבי שמעון ילפינן לה מדכתיב "זאת", ורבנן איצטריכו גם "זאת", וגם "לבן או לבת" לומר דבין בתרי עיבורי ובין בחד עיבורא בעינן קרבן לכל אחד. (3) דעת רבי יוחנן דאף רבי שמעון מודה דאינו קדוש, דילפינן לה לידה מלידה דאדם. וכתבו התוס' דאיכא מאן דאמר בבכורות דסבר כרבי שמעון בחולין וסבר הכי אף בקדשים. ומכל מקום לענין בכורה סבר רבי שמעון דלא ילפינן מבכור בהמה, משום דאדם מאדם טפי עדיף למילף, ושפיר הוי בכור לנחלה.

ו. (1) לן דמו לכולי עלמא אם עלה לא ירד, והיינו משום דאשכחן דלן באימורין נמי אם עלה לא ירד, ובאימורין הוא משום דבבשר גופיה לן אינו פוסל. אבל נשפך דמו, אליבא דרבי יהודה אם עלה ירד, דממעטינן ליה מדכתיב תלתא מיעוטי ד"זאת היא" "העולה" בהאי קרא דאם עלה לא ירד. ולדעת רבי שמעון נשפך דמו אם עלה לא ירד, והסתפקו התוס' האם הוא דווקא היכא דכבר נתקבל בכוס, דסבר דבקבלה בהכשר. או דאף לא נתקבל בכוס סבר דסגי בשחיטה בהכשר. ובגוונא דיצא הבשר, בקרבנות הנאכלים וודאי דאם עלה לא ירד, ואף בקרבנות שאינן נאכלין, הואיל ומצאנו הכשר בחוץ בבמה, שפיר אמרינן דאף במקדש אם עלה לא ירד. ונביארו התוס' דדם מבשר לא ילפינן, אבל בשר מבשר ילפינן.

(2) השוחט בליה, לדעת רבי יהודה אם עלה ירד, דאף הוא מתמעט מחד מהני מיעוטי. ולרבי שמעון אם עלה לא ירד, משום דאשכחן לילה בבמה, ורבי יהודה סבר דלא ילפינן פנים מחוץ ומהכשרו בכך. ואם חשב במחשבת חוץ למקומו, לדעת רבי שמעון אם עלה לא ירד, דהוקש לחוץ לזמנו דהוא לא ירד משום דמרצה לפיגולו. ובדעת רבי יהודה כתבו התוס' דתליא בפלוגתא אי איתקוש לחוץ לזמנו אי לאו. ובשחט קדשים בדרום אם עלה ירד, ומסקינן בריש מעילה דכולי עלמא מודו לה, וביארו התוס' דהוי כמאן דחנקינהו דמי ואין לו שום הכשר.

(3) בזבחים דהשחיטה נעשית במקומה בהכשר, כולי עלמא מודו דאם עלה לא ירד, משום דמצאנו לו הכשר במקום אחר. אבל בעופות דשינוי למעלה ולמטה הוא שינוי במקום המליקה, לדעת רבה בריש מעילה כולי עלמא מודו דאם עלו ירדו, ולדעת רב יוסף תליא הוא בפלוגתא דרבי שמעון ורבי יהודה.

ז. (1) כולי עלמא מודו דבין בהמת קדשים שנרבעה ובין בהמת חולין שנרבעה והקדישה פסולין לגבי מזבח ואם עלו ירדו, דבהמת חולין שנרבעה ילפינן מדכתיב "מן הבהמה". ובהמת קדשים שנרבעה ילפינן ממיעוטי ד"זאת".

(2) מסקינן דהיינו בהמת קדשים שיצאה דרך דופן, אבל בהמת חולין שיצאה דרך דופן ממעיטין לה מגזירה שוה דאמו אמו מבכור, דהא כולה הך ברייתא בקדשים שנפסלו איירי. וכתב רש"י דהאי סוגיא לא שייכא לפלוגתא אי קדשים ממעיטין אמן הם קדושים או בהוויתן, משום דממה נפשך בעינן קרא למעוטינהו. אמנם התוס' כתבו, דעל כרחך סברה האי ברייתא דוולדות קדשים בהוויתן הן קדושים, דהא קתני בה אתנן, והיכי משכחת לה אתנן אם לא דנימא דאיירי בקדשים קלים בעודן במעיטין אמן דרן בהוויתן הם קדושים, דהא אי ממעיטין אמן הן קדושים הא ילפינן מדכתיב "לכל נדר" דאין האתנן חל עלייהו.

(3) רש"י פירש דהיינו כל דנפסל לאחר שבא לעורה. והתוס' כתבו מעיקרא דהיינו דאין פסולין יכול להיות עד שיוקדש. אמנם דחו דהרי זר וסכין בעוף לא שייכי אלא לאחר ההקדש, ואפילו הכי לא חשיב פסולו בקודש. ומאידך, דוקין שבעין חשיב פסולו בקודש אף דיכול להיות קודם ההקדש. ומשום הכי ביארו, דכל דכשר במקום אחר אלא דקדושתו גרמה לו להפסל, חשיב פסולו בקודש.

(4) לדעת רבי שמעון דיוצא דופן הוא ולד גמור, הוא הדין דחשיב קישוי ואינה חשיבה יולדת בזוב. ולדעת רבנן דלא הוי ולד, הרי ליכא הכא דין קישוי ודינה להיות זבה.

ח. (1) דעת רבי שמעון בן יוחאי דאין האשה טמאה אלא אם יצא דמה דרך ערותה, והיינו דכתיב "וגלה את ערותה". ולדעת רב יוסף כולי עלמא מודו ליה, ולדבריו הא דפליגי רבנן ורבי שמעון גבי "דם היוצא משם", לאו משום דם נדה מטמאין לה, אלא נחלקו בכל דם היוצא מן המקור, לדעת רבי שמעון אין לו טומאה, ולדעת רבנן המקור מקומו טמא ומטמא את כל הדם שיש בו לטמא טומאת ערב לנוגע בו. ולדעת רבי יוחנן משום דם נדה איירי, ונחלקו בהא גופא האם דם שיצא לא דרך ערותה חשיב דם נדה אי לאו. ולדעת ריש לקיש אליבא דתוס', אף רבי שמעון מודה שיש לטמאותו משום דם נדה ואפילו שלא יצא דרך ערותה. ופלוגתייהו האם ולד היוצא דרך דופן נותן דין קישוי או לאו, ונהיינו ממש כפלוגתייהו ברישא, אלא דברישא איירי בדם היוצא דרך ערותה, ובסיפא בדם היוצא דרך דופן].

(2) אמרינן דמקור מקומו טמא, ואף הוא בעצמו אם נפל הרי מטמא את האשה, וילפינן לה מקרא דחזקאל דאף כשהמקור אינו במקומו חשיב מקום ערוה, ושפיר הוי דרך ערותה. ואם נמצא ב' טיפי דם לבן צלול על המקור, הרי יש לתלות שמן המקור בא, ואף דאין בו טומאת נדה, מכל מקום אית ביה טומאת ערב, כדין כל דבר הנוגע במקור הטמא. אבל טיפה אחת תלינן בצדדים ולא מן המקור היא ואינה מטמאה.

(3) בית החיצון לדעת רבי זכאי היינו עד בין השיניים, והשיניים עצמן כפנים דמי. ולדעת רב יהודה עד מקום שהשמש דש, ונמבואר בתוס' דהיינו בבעל בינוני ואשה בינונית. ודם הנמצא שם אפילו שלא יצא לחוץ נמי מטמא, דהא כתיב גבי נדה "זובה בבשרה" דאפילו שהוא בבשר מטמא. ומדאפקיה בלשון זובה ילפינן מינה נמי זבה. ובתוס' לקמן (מב): הסתפקו האם הפרודור חשיב כפנים ואין בו טומאה, או דחשיב כחוץ כבית החיצון.

(4) לדעת רבנן פולטת טמאה אפילו דלא יצא מן הבית החיצון. וכתבו התוס' דמשכחת לה דווקא היכא דלא נכנס לבית הפנימי, או אדרבה דווקא היכא דנכנס לבית הפנימי ונפלט לבית החיצון יש לטמאותה משום פולטת. והיינו דווקא היכא דטבלה לשימושה, דאי

לאו הכי הרי טמאה מחמת התשמיש עצמו וכמבואר בקרא. ולדעת רבי שמעון אין פולטת מטמאה אלא כשפלטה לחוץ, משום דדיה כבועלה, דכי היכי דקרי אינו מטמא אלא עד שיצא חוץ לבשרו, הוא הדין פולטת, ומסקינן דלא משכחת לה פולטת אלא כשטבלה בעודה במטה ולא נתהפכה אחר הטבילה, או אחר התשמיש לפירוש שני ברש"י, דבכהאי גוונא טבילתה מטהרתה משום הביאה, ורק אם תפלוט עתה לחוץ תטמא.

ט. (1) דעת רבא דנאמר רק באופן שהטבילה במטה ולא נתהפכה, דבלאו הכי הרי יש לחוש לפולטת וכל שלשה ימים עד שהזרע יסריח אכתי טמאה. ואם לא הטבילה במטה הרי הוא ספק אם נשפך כבר כולו קודם הטבילה או לאו, ומספק נמי יש לטמאותו. ויש פירוש נוסף ברש"י דהאי שלא התהפכה קאי אלאחר תשמיש, דכיון דלא התהפכה הרי הזרע נכנס כולו כאחד, ואף כשיצא יצא כולו כאחד ולא טיפין טיפין.

(2) לדעת רבנן דאמרו דפולטת מטמאה בפנים כבחוץ, וודאי דיסוד טומאתה הוא משום "רואה", ונפקא מינה דאין צריכה שיעור, וכן דפולטת סותרת שבעה נקיים. ולדעת רבי שמעון דאמר דאין מטמאה בפנים כבחוץ משום דדיה כבועלה, יש להסתפק האם הוא ראייה דיסוד טומאתה הוא משום "מגע" ולהכי בעינן שיעור וכן אינה סותרת נקיים. או דדווקא לענין בפנים כבחוץ משום דדיה כבועלה אמרינן דאינה מטמאה. ומסקינן דאף רבי שמעון מודה דהוי כראיה לשאר מילי, והא דאינה מטמאה בפנים הוא רק משום דדיה כבועלה. ויש צד בגמ' דהיה מקום ללמוד מסיני שנצטוו מפרישה ג' ימים מתשמיש משום פולטת, ומוכח דמשום רואה הוא, דאילו מטומאת מגע לא הוזהרו. אמנם דחו דסיני חידוש הוא, דהרי זבין ומצורעין לא הוזהרו, ולא ילפינן מינה.

(3) דם שפרש לבית החיצון הרי דינו כראיה, ואם טבלה אחר ראייתה הרי נטהרה [ביוולדת לאחר ימי טומאתה ובנדה לאחר ז' ימים מתחילת ראייתה]. אמנם דם עצמו טמא הוא. ואי נימא דבית החיצון נידון כטומאה בלועה, הרי כל עוד שלא יפרוש אינה טמאה כלל. אבל כשיפרוש הרי נטמאה טומאת ערב מחמתו. ואי נימא דבית החיצון דינו כטומאת בית הסתרים, הרי רק לענין מגע איכא מיעוטא למגע בית הסתרים, אבל משום משא שפיר יש לטמאותה.

י. (1) מסקינן דנפקא מינה לענין טומאת לידה היכא דהוציא ראשו חוץ לפרוודור, והיינו משום דחוץ לפרוודור הוי לידה גמורה.

(2) הוציא ראשו לפרוודור ליכא ביה כלל טומאה, או משום דהוי טומאה בלועה, והתוס' כתבו משום דאכתי אינו כילוד ורק ילוד חל עליו טומאת מת. אבל בהוציא ראשו חוץ לפרוודור הוי לידה וכן לא הוי טומאה בלועה והנוגע בו נטמא במת. וכתבו התוס' דהוציא ידו לא מהני לטומאה, משום דלא חשיב בהא ילוד, ורק ילוד מטמא במת.

(3) אותו מקום נחלקו בו אב"י ורבא האם הוי בית הסתרים או טומאה בלועה, ונפקא מינה לענין משא דאי משום טומאה בלועה דכמאן דליתיה דמי אף משום משא ליכא, ואי משום בית הסתרים הרי במשא שפיר איכא טומאה. וכל שתחבה לעצמה הרי נטמאה במגע. ואם חברתה תחבה לה שרץ דלית ביה כלל משום משא, הרי לכולי עלמא טהורה. אבל בנבלה דאית ביה משום משא, תליא בפלוגתא אב"י ורבא.

(4) לדעת אב"י בית הבליעה חשיב טומאה בלועה וליכא ביה כלל טומאה. ולדעת רבא אותו מקום הוי בית הסתרים, וכתבו התוס' דכל דבית הבליעה צר הרי יש לטמאותו משום משא, ואם בית הבליעה הוא רחב שאינו מסיט הנבלה בבליעתו, אין לטמאותו משום משא. וכדין נבלת עוף טהור אין לטמאותו, משום דנאמר בנבלת עוף טהור "בה" למעט דאף מקל וחומר לא ילפינן לה.

יא. (1) מגע בית הסתרים אינו מטמא, ולרש"י ילפינן מדכתיב "ידיו לא שוטף במים" מה ידיו בגלוי אף כל מגע בגלוי. והתוס' כתבו דהאי קרא דווקא גבי זב איירי, ומלשון נגיעה ילפינן לה, דנגיעה היינו דווקא בגלוי. והיכא דהזב הסיט את הטהור על ידי קנה המונח בקומטו, אין הטהור טמא, משום דכתיב גבי היסט הזב "ודיו לא שוטף במים" דמה ידיים בגלוי אף הסיטו בגלוי. ואם הסיט הטהור את הזב על ידי קנה שבקומטו, הטהור נטמא. וביאר רש"י דהאי היסט מקרא אחרינא ילפינן, והתם לא כתיב "ידיו". [אמנם הביא פירוש נוסף ודחאו].

(2) זב ובעל קרי נטמא רק כשיצא קריו וחובו לחוץ, דהא כתיב "כי יהיה זב מבשרו" וכתביב "ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע". והאוכל תרומה והרגיש שאיבריו מזדעזעין ועומד לצאת ממנו שכבת זרע, יאחזו באמתו כדי שלא יצא הזרע עד שיבלע את התרומה. ולדעת אב"י שרי רק על ידי מטלית עבה שאינה גורמת חימום. ולדעת רבא כיון דכבר נעקר על ידי חימום שוב לא יחזור ויעקר אחר, ועל כן יכול לאחזו אף במטלית רכה.

(3) רק שכבת זרע הראויה להזרע מטמאה. והיינו דווקא כשבאה על ידי הרגשה. ואיכא מאן דאמר דבעינן דאף תצא בהרגשה, משום דאם רק נעקרה בהרגשה הרי אכתי אינה ראויה לעבר האשה, משום דאינו נכנס אלא שותת לבחון. [וביאר התוס' דמאן דפליג סבר דסגי בהא דמעיקרא היתה ראויה להזרע. אי נמי לא בעינן ראויה לעבר האשה אלא סגי בהא דראויה בעלמא להזרע]. אמנם איכא לישנא דאף היכא דנעקרה בלא הרגשה כיון דשם שכבת זרע עליה שפיר איכא ביה טומאה.

(4) הסתפקה הגמ' למאן דאמר דאולינן בשכבת זרע בתר עקירה מגופו, כיצד הדין גבי זבה שנעקרו ממנה מי רגליים קודם הטבילה, האם חשיבי כמעינות הזב לטמא אף לאחר הטבילה, או דדווקא גבי שכבת זרע דאינו יכול להחזירה יש לדון בתר עקירה, אבל מי רגליים שאפשר להחזירן הרי אין בעקירתן כלום. וכתבו התוס' דדווקא גבי זבה הסתפקה הגמ', משום דכל מי רגליה מתעגלין כאחת. אבל בזכר לא מבעי ליה דודאי דלא חשיב עקירה מידי. ולענין גוי אמרינן דאף אם תמצא לומר דאולינן בתר עקירה, דלמא היינו בטומאה דאורייתא, אבל גויה שכל טומאתה מדרבנן, דלמא לא החמירו בעקירה.

יב. (1) לדעת תנא דמתניתין אין שיעור לזוב, אבל דעת רבי נתן משום רבי ישמעאל דזב מטמא רק בשיעור של חתימת פי האמה, וילפינן לה מדכתיב "או החתים".

(2) זב בעל שתי ראיות טמא, ואילו בעל שלש ראיות אף חייב בקרבן. ואיכא מאן דיליף לתרוויהו מן הקרא ד"וְזאת תְּהִיֶּה טְמֵאתוֹ בְּזוֹבוֹ כִּי בְּשָׂרוֹ אֶת זוֹבוֹ אוֹ הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מְזוּבוֹ טְמֵאתוֹ הוּא", דזובו חדא ורר בשרו חדא ואת זובו חדא, ללמד דבשלש ראיות איכא קרבן. ומדכתיב "החתים בשרו מזוובו" ילפינן דמקצת טומאה איכא בשתי ראיות. ואיכא מאן דיליף מהאי קרא רק שלש ראיות. ואילו לשתי ראיות יליף מקרא דכתיב "כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טְמֵא הוּא" דמנה הכתוב שתיים וקראו טמא.

(3) הנוגע בשכבת זרע נמי נטמא. וילפינן לה מדכתיב "או איש אשר יגע", ובריש סוגיין אמרינן דכולי עלמא מודו דהיינו מאו איש דכתיב גבי שרצים, וביאר התוס' דעדיף טפי למילף מיניה משום דבנגיעה איירי. אמנם בסוף סוגיין איכא מאן דאמר דילפינן לה מאו איש הכתוב גבי שכבת זרע. ואי נימא דילפינן משכבת זרע וודאי דשיעורו בכל שהוא כשכבת זרע גופה. אבל אי ילפינן לה משרצים, הרי תליא בפלוגתא אי אמרינן דון מינה ואוקי באתרא או דון מינה ומינה, דאי ילפינן לה משרץ לכל מילי, הרי כי היכי דשרץ מטמא

רק בכעדרשה, הוא הדין שכבת זרע. וכתבו התוס' דהא דבעינן קרא לנוגע ולא ילפינן לה מבגדים, משום דחזינן בעלמא דבגד חמור מן האדם.

4) טומאת נגעים איכא בבן יום אחד, דהא כתיב "אדם" ואדם היינו אפילו בבן יום אחד, ופירש רש"י דהכי חזינן במדין דכתיב "ונפש אדם מן הנשים" והתם בקטנות איירי. וכתבו התוס' דבלא האי ילפותא הוי אמינא דאינו מטמא משום דכתיב ביה "איש או אשה". וטומאת מת נמי יש בבן יום אחד, דכתיב "על כל נפשות מת", וכתבו התוס' דבלא ילפותא הוי אמינא למעטו מדכתיב "ואיש אשר יטמא". וכן טומאת זיבה יש בבן יום אחד דהא כתיב איש איש לרבות קטן, ובנקבה בגיל עשרה ימים נדה לא משכחת לה זיבה, דהא כתיב ביה ריבויא "ואשה".

יג. 1) זכר בן יום אחד זוקק ליבום, דהא כתיב "כי ישבו אחים יחדיו". וביארו התוס' דבלא האי ילפותא הוי אמינא דאפילו עובר זוקק. וכן בן יום אחד פוטר מן היבום, דהא כתיב "ובן אין לו". והיינו נמי לאפוקי מעובר.

2) בין ולד ובין עובר ישראלים פוסלים בת כהן מלאכול בתרומה, דהא כתיב "זרע אין לה" וכתביב נמי "כנעוריה" פרט למעוברת. ואמרין בסוגיין דבעינן קרא לתרוויהו, דאי כתיב רק גבי ולד הוי אמינא דכיון דהם תרי גופי אינה אוכלת, אבל מעוברת דהיא חד גופא אימא תאכל. ואי קתני מעוברת הוי אמינא דמעיקרא היתה ריקנית ועתה מלאה. אבל ולד כיון דאף עתה היא ריקנית דלמא תאכל, קמשמע לן קרא דאסורה.

3) כל שבנו חלל הרי פוסל את העבד מלאכול בתרומה. ולדעת רבי יוסי פוסל אפילו הוא כשהוא רק עובר, ואפילו יש לו עוד אחים, דהרי אף לו יש חלק וכיון דאין ברירא הרי אוסר על העבדים מלאכול. ודעת רבנן דעובר אינו פוסל. ואי נימא דאין זכיה לעובר הרי בין אם יש אחין ובין אם אין אחין אינו פוסל, ויכול העבד לאכול בשביל כל המשפחה. ואם יש זכיה לעובר, אם אין לו אחים, הרי פוסל משום דממה נפשך הוא היורש. אבל אם יש לו אחין, כיון דאיכא ספק ספיקא אם יזכה העובר בעבד, דדלמא הוא נפל, ואף אם לא דלמא הוא נקבה, ושפיר יכול לאכול מחמת שאר האחין.

יד. 1) מסקינן דהיינו בגוונא דרוצה לירש את אמו כדי להנחיל לאחיו מן האב, דאי לאו דהוא יורש הרי משפחת אמו ירשו הנחלה, דדוקא בן יום אחד נוהל ומנחיל לאחיו בקבר, אבל עובר לא. ואפשר לבארו או משום דאין זכיה לעובר, או משום דוודאי דהוא מת לפנייה ואינו יורש בקבר להנחיל לאחיו. אי נמי כוונת מתניתין דאינו ממעט חלק בכורה, משום דכתיב "וילדו לו", וכשבאים לחלק חלק בכורה אין מחלקים חלקים אף כנגדו, אלא בנשאר לאחר שחלקו יטלו האחין את חלק המת. אי נמי כוונת מתניתין, דאם היתה מעוברת תאומים, או הניח שתי נשים מעוברות, אין הבכור נוטל פי שניים, משום דכתיב "יכיר", ודוקא בן יום אחד נוטל פי שניים.

2) מבואר במתניתין דמנהגי אבלות נוהגים על בן יום אחד כדרך שנוהגים על חתן. ומסקינן דהיינו כרבנן דסברו דלא בעינן ל' יום כדי להחשיבו כבן קיימא. או דאיירי כשקים לם דכלו לו חדשיו, דבהא כולי עלמא מודו דחשיב כבר קיימא. וכתבו התוס' דאם פיהק ומת כולי עלמא מודו דיש לחוש בו לנפל ואין בו מנהגי אבלות, ודוקא בנפל מן הגג או אכלו ארי איכא פלוגתא. ואף לרבן שמעון בן גמליאל היכא דלא קים לן דכלו חדשיו, כיון דנפל הוי ספק השכיח כל שלא שלמו ל' יום אין בו מנהגי אבלות.

3) לדעת חכמים קטנה מבת ג' שנים ויום אחד ביאתה ביאה ומתקדשת בביאה. ודעת רבי מאיר נחלקו רבי ינאי ורבי יוחנן, דלרבי ינאי בעינן ג' שנים אבל לא בעינן יום אחד בשנה הרביעית. אמנם דבריו נדחו. ולדעת רבי יוחנן סגי לרבי מאיר חודש בשנה השלישית, דחודש בשנה חשיב שנה. ואיכא מאן דאמר דסגי אף ביום אחד בשנה השלישית.

4) קטנה פחותה משלש שנים, אית ביה רק טומאת ערב. ולאחר שלש שנים הוי נדה לכל דבר ומטמאה את בועלה לטמא משכב תחתון כעליון כל ז'.

טו. 1) אי נימא דיש דם אלא דאף אם יצא חזור ונברא, הרי יש לתלותו בדם בתולים. אבל אי נימא דאין הדם חוזר ונברא, אלא דאינו יוצא על ידי ביאה, או דיוצא לעתים רחוקות, הרי יש לחוש בה דם נדה הוא. ואם חזר ובעלה לאחר ג' ונמי מצא דם, אם הדם חוזר בתוך ג' תלינן בדם בתולים. ואם הדם אינו חוזר בתוך ג' אלא דאינו יוצא על ידי ביאה, כתב רש"י והתוס' בפירוש הראשון, דאין לחוש בו לדם נדות אלא תלינן ליה בדם בתולים. ובפירוש השני כתבו התוס' בשם רש"י בתשובה, דאף בו יש לחוש לדם נדות, משום דפעמים דדם הבתולים כן יוצא על ידי ביאה תוך ג'.

2) מסקינן דיש לחוש שמא אחר בעלה ומשום הכי לא מוצא עתה דם. ואף להאי גיסא דהדם חוזר, לא תלינן דמרוב בעילות אכתי לא חזר. ואם היא אשת ישראל הרי מותרת לו משום דפיתוי קטנה אונס. אבל אם לא בא עליה עד לאחר י"ב שנים דיש להסתפק שמא נבעלה לאחר שהגדילה, הרי יש לאוסרה מספק. ובאשת כהן אסורה אפילו באונס.

3) בגירסא דידן מבואר דמגיל י"ב ויום אחד ראויה להתעבר, והתוס' הביאו גירסא בת י"ג שנה ויום אחד. אמנם דחאוה. ויש צד בגמ' דבנות הגויים אשר נאמר עליהם בשר חמורים בשרם, יולדות אף בגיל שבע.

4) נבעלה קודם שלש אינה נאסרת, וילפינן לה מהלכה למשה מסיני.

טז. 1) מבואר במתניתין דקנאה וזוכה בנכסי אחיו, משום דביאתו ביאה ואף דאין קנין לקטן, מכל מקום כבר קנייה לו ועומדת. אמנם אינו מוציאה עד שיגדיל ויתן גט. ואם לא בעלה לאחר שהגדיל, הרי צריכה גם חליצה, משום דאין קידושין גומרינן בה להיות כאשתו לצאת בגט בלא חליצה. אבל אם בעלה לאחר שהגדיל, הרי קנאה בביאה ואשתו היא לכל דבר ויכול להוציאה בגט גרידא.

2) קודם שנה הסמוכה לאיש, נדריהם נבדקים דאם יודעים לשם מי נדרו הרי נדריהם נדר. וקודם זה הזמן אינו כלום ואפילו יש בהן חריפות. אבל משהגדילו, ולדעת רבי בזכר הוא מגיל י"ג שנה ויום אחד, ובנקבה הוא מגיל י"ב שנה ויום אחד, דהא בינה יתירה נתנה באשה כדכתיב "ויבן את הצלע". ולדעת רבי שמעון בן אלעזר, אדרבה, בזכר כיון שחריף מפני שנכנס בבית רבו, או רגיל לצאת ולבוא ומתפקח ביותר, בגיל י"ב שנה ויום אחד חשיב גדול, ובקטנה רק בגיל י"ג ויום אחד. אפילו אינן יודעין לשם מי נדרו, כל עוד שאינן שוטים הרי מעשיהן מעשה והוי נדר והקדש.

3) דנו לענין חיוב עונשין בגוונא דהביאו שתי שערות בתוך שנת הי"ג, האם תוך הזמן כלפני הזמן והוי שומא בעלמא, או כלאחר הזמן והוי סימן. וכן איכא ביה נפקא מינה לענין נדרים אי יש בו דין גדלות. ודעת רב ורב חנינה דהוא כלפני הזמן, וסימנך "לפנים זאת בישראל", דזאת הוא לשון נקבה והיינו רבי חנינה דשמו כנקבה. אי נמי, דרב מרומז בתיבת בישראל. ודעת רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי, דתוך הזמן כלאחר הזמן. ומסקינן דאיכא ראייה ממתניתין דקתני דלאחר הזמן הקדשן ונדרן הקדש, ועל כרחך איירי בהביאו שערות, דאי לא הביאו שערות קטנים הן, ואפילו הכי קתני דדוקא לאחר הזמן מהני.